

**การสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6  
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**

สราวุธ พันธุ์พรหม<sup>1</sup>

ผศ.ดร.อรนุช ศรีสะอาด<sup>2</sup>

ผศ.ดร.จิรัฏฐา ญูบุญออบ<sup>3</sup>

**บทคัดย่อ**

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการประเมินรายปี ในการประเมินดังกล่าวต้องใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมีความมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้มีคุณภาพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2554 จำนวน 5,987 คน ของโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โสธร จังหวัดยโสธร ที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 600 คน จาก 24 โรงเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ซึ่งเป็นแบบวัดชนิดข้อความมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 1 มีลักษณะเป็นสถานการณ์สมมติ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ด้านละ 13 ข้อ รวม 52 ข้อ ได้แก่ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านมีวินัย ด้านใฝ่เรียนรู้ และด้านมีจิตสาธารณะ ทำการทดลองเครื่องมือ 3 ครั้ง ทดลองครั้งที่ 1 และ 2 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทำการทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยใช้ t-test (Independent Samples) ส่วนการทดลองครั้งที่ 3 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและสร้างเกณฑ์ปกติในรูปแบบคะแนนที่ปกติ

ผลการวิจัย พบว่า

1. การสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับประเมินตนเอง ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบบวัดคุณลักษณะจำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านซื่อสัตย์สุจริต จำนวน 13 ข้อ ด้านมีวินัย จำนวน 13 ข้อ ด้านใฝ่เรียนรู้ จำนวน 13 ข้อ ด้านมีจิตสาธารณะ จำนวน 13 ข้อ รวม 52 ข้อ

<sup>1</sup>นิสิตปริญญาโท สาขาวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

<sup>2</sup>รองศาสตราจารย์ ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

<sup>3</sup>อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

## 2. คุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

2.1 แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดที่สร้างขึ้นมีค่าตั้งแต่ .89 – 1.00

2.2 ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายด้านปรากฏผล ดังนี้

2.2.1 ด้านซื่อสัตย์สุจริต ค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 11.66 ถึง 26.27

2.2.2 ด้านมีวินัย ค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 10.34 ถึง 24.96

2.2.3 ด้านใฝ่เรียนรู้ ค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.83 ถึง 17.83

2.2.4 ด้านมีจิตสาธารณะ ค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.26 ถึง 15.76

2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 4 ด้าน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแต่ละด้านมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.74 , 0.72 , 0.89 และ 0.72 ตามลำดับ

2.4 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใช้เทคนิคกลุ่มทราบชัด (Known Group Technique) ทดสอบใช้ t-test แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละด้านมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง มีค่าต่ำสุด 32.34 และค่าสูงสุด 77.89 รวมทั้งฉบับ มีค่า 64.13 ซึ่งมีค่าที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าแบบวัดมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

3. คะแนนเกณฑ์ปกติของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 มีค่า T ปกติตั้งแต่ T 30 ถึง T 52 ด้านที่ 2 มีค่า T ปกติตั้งแต่ T 38 ถึง T 46 ด้านที่ 3 มีค่า T ปกติตั้งแต่ T 30 ถึง T 80 ด้านที่ 4 มีค่า T ปกติตั้งแต่ T 25 ถึง T 60

สรุปว่า การสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อประกอบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายปี และช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความเชื่อถือได้

**คำสำคัญ :** แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์, เกณฑ์ปกติ, มาตรฐานประมาณค่า, ความเชื่อมั่น, ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง, เทคนิคกลุ่มรู้ชัด

## The creating a desirable feature of the Grade 6 students in primary school Based on Basic Education Core Curriculum BE 2551

### ABSTRACT

An assessment on the desired characters based on the Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008) is an important element of the annual assessment and it requires effective instruments. In this regard, the objective of this study was to create the effective assessment form on the desired characters for Prathomsuksa 6 Student. The population included 5,987 of Prathomsuksa 6 students currently attending class in year 2011 selected from the networking schools under Office of Yasothorn Basic Education Commission, Yasothorn Province, managing the classroom following the Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008). The sample group was 600 students selected from 24 schools by Multi-stage Random Sampling. The research instruments were the Desired Characters Assessment Form designed as 5-level rating scale and simulated situation covering 4 dimensions and each dimension contains 13 question items. Thus, the assessment form contains totally 52 question items. These four dimensions included Sincerity, Self-Discipline, Knowledge Seeking, and Public Mind. The assessment form was tested 3 times; the first and second testing was completed to find Discrimination of each question item using Mean and Standard Deviation. The instrument quality was tested with t-test (Independent Samples). The third testing was conducted to find the Discrimination, Reliability, and Construct Validity and to create Norms with normalized T-score.

The result found that:

1. The Desired Characters Assessment Form was created as 5-level rating scale and simulated situation covering 4 dimensions and each dimension contains 13 question items. Thus, the assessment form contains totally 52 question items. These four dimensions included Sincerity, Self-Discipline, Knowledge Seeking, and Public Mind.

2. The assessment form contains the following features.

- 2.1 The Desired Characters Assessment Form contained between 0.89 – 1.00 of Index of Item Objective Congruence.

- 2.2 In terms of a single dimension, the discrimination of the Desired Characters Assessment Form suggested that:

- 2.2.1 In term of Honesty, the discrimination matched every norm ranging from 11.66 to 26.27.

- 2.2.2 In term of Self-Discipline, the discrimination matched every norm ranging from 10.34 to 24.96.

2.2.3 In term of Knowledge Seeking, the discrimination matched every norm ranging from 5.83 to 17.83.

2.2.4 In term of Public Mind, the discrimination matched every norm ranging from 2.26 to 15.76.

2.3 The assessment form covering 4 dimensions of the Desired Characters contains Reliability of 0.74, 0.72, 0.89 and 0.72, respectively.

2.4 The construct validity was affirmed by applying Known Group Technique and tested with T-Test. The assessment form of each dimension contained the lowest score of construct validity was 32.34 and the highest was 77.89. In total, the assessment form contained 64.13 of construct validity.

3. The regular score of the assessment form covering 4 dimensions was resulted as follows; Dimension 1 had regular T score from T30 to T52; Dimension 2 had regular T score from T38 to T46; Dimension 3 had regular T score from T30 to T80; and Dimension 4 had regular T score from T25 to T60.

In conclusion, the Desired Characters Assessment Form that the researcher had designed was affirmed for its effectiveness and applicable to be implemented with the Prathomsuksa 6 students in order to support the annual desired characters assessment.

**Keyword** : Desirable Characteristics, Norms, Rating Scale, Reliability, Construct Validity, Known Group Technique

## บทนำ

การศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีมาตรฐานเป็นตัวกำหนดคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องนำกรอบแนวคิด หลักสูตร จุดหมาย และ โครงสร้างที่สำคัญนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาโดยผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตน ซึ่งเหล่านั้นจะนำไปใช้เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตฉะนั้นจึงต้องดำเนินการให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาระดับนี้ อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพเพื่อเป็นพลเมืองที่ดี มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะขั้นพื้นฐานและประกอบอาชีพได้ตามควรแก่วัยและความสามารถที่จะช่วยตนเอง และทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1 )

จากแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของผู้เรียนทั้ง 8 ประการ ผู้วิจัยจึงได้ยกคุณลักษณะอันพึงประสงค์บางประการของผู้เรียน อันได้แก่ คุณลักษณะด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านมีวินัย ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านมีจิตสาธารณะ เป็นคุณลักษณะที่สามารถนำมาพัฒนาต่อสถานศึกษาและสอดคล้องกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทางด้านจิตพิสัยของตามแนวคิดของ แครธวและคณะ ที่ว่าจิตพิสัยเป็นคุณลักษณะแฝงในบุคคลเกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกและจิตใจได้แก่ ความสนใจ เจตคติ ค่านิยม จริยธรรม และบุคลิกภาพซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สังเกตได้ยากดังนั้น การวัดจิตพิสัยให้ใกล้เคียงกับคุณลักษณะภายในบุคคลมากที่สุดจึงต้องอาศัยข้อมูลอ้างอิงหลายๆ ด้านมาประกอบกัน ร่วมกับ เกณฑ์ที่ชัดเจนและเชื่อถือได้และการใช้ชีวิตภายในสังคม ประการหนึ่งที่สำคัญในการสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเครื่องมือส่งเสริมคุณภาพให้กับผู้เรียนและสถานศึกษา

ดังที่กล่าวมาจะเห็นว่าสถานศึกษาจะต้องกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนและให้ ดำเนินการประเมินผู้เรียนตามแนวทางที่กำหนดซึ่งสามารถใช้เครื่องมือและวิธีการวัดได้อย่างหลากหลายนั้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นแบบประเมินตนเอง ซึ่งเป็นวิธีการวัดอีกวิธีหนึ่งเพื่อใช้ประกอบกับการประเมิน จากการสังเกต สอบถาม หรือการประเมินตามสภาพจริงของครูที่ ทำงานอยู่ในปัจจุบันอันจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาที่เริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ ในแง่ของการ ใช้เครื่องมือนี้วัดว่าผู้เรียนของตนมีคุณลักษณะที่ต้องการเหมาะสมหรือไม่เพียงใด เพื่อจะได้นำไปประกอบการ พิจารณาตัดสินผู้เรียนว่าควรปรับปรุงพัฒนาผู้เรียน และปลูกฝังคุณลักษณะที่ต้องการ และส่งเสริม คุณลักษณะที่มีอยู่แล้วให้พัฒนาในทางที่ดียิ่งๆ ขึ้นไป ทั้งนี้จะทำให้สถานศึกษาได้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษา ออกไปมีคุณภาพตรงกับเป้าหมายที่สถานศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ ต่อไป

## ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

## ความสำคัญของการวิจัย

การสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. ได้เครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้เพื่อประโยชน์ดังนี้

- 1.1 ให้สถานศึกษามีแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนประเมินตนเอง
- 1.2 ใช้เป็นแนวทางในการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 1.3 ใช้เป็นแนวทางการจัดทำข้อมูลประกอบรายงานพัฒนาการของผู้เรียนตามแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะของผู้เรียนในด้านอื่นๆ ต่อไป
3. ได้เขียนคู่มือการใช้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

### ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ประชากรประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็น นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2554 จำนวน 5,987 คน ของโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยโสธร จังหวัดยโสธร ที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. กลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2554 จำนวน 600 คน ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยโสธร จังหวัดยโสธร ที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random sampling)
3. ขอบเขตของเนื้อหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์บางประการของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้ง 4 คุณลักษณะ ประกอบด้วย
  - 3.1 ซื่อสัตย์สุจริต
  - 3.2 มีวินัย
  - 3.3 ใฝ่เรียนรู้
  - 3.4 มีจิตสาธารณะ

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดตามแนวคิดด้านจิตพิสัยของแครอว์และคณะ 5 ขั้นซึ่งผู้วิจัยสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ครั้งนี้ จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 คุณลักษณะ ๆ ละ 13 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 4 คุณลักษณะๆ ละ 13 ข้อ รวม 52 ข้อ

### สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด ( $SE_{meas}$ )
2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับนิยาม (IOC) อำนาจจำแนกรายข้อของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยการทดสอบค่า t ( $t$ -test) ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Coefficient)
3. สถิติที่ใช้ในการหาค่าเกณฑ์ปกติ ได้แก่ เปอร์เซ็นไทล์ (Percentile Rank) และ ที - ปกติ (Normalized T-Score)

### สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนประเมินตนเอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับซึ่งแบบวัดนี้มีจำนวนข้อความทั้งหมด 52 ข้อความ โดยวัดองค์ประกอบ ด้านข้อสัตย์สุจริตจำนวน 13 ข้อ ด้านมีวินัยจำนวน 13 ข้อ ด้านใฝ่เรียนรู้จำนวน 13 ข้อ ด้านมีจิตสาธารณะจำนวน 13 ข้อ ซึ่งเป็นพฤติกรรมกรรมการแสดงออก ที่ได้จากการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ

2. การหาคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

2.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในขั้นแรกกำหนดพฤติกรรมกรรมการแสดงออกโดยอาศัยการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำพฤติกรรมกรรมการแสดงออกมาเขียนเป็นข้อความสำหรับผู้เรียนประเมินตนเอง นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางวัดผล ทางจิตวิทยา รวม 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้อง โดยมีความเห็นสอดคล้องกันตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้ แต่ละข้อความของแบบวัดคุณลักษณะแต่ละด้านมีค่าดัชนีความสอดคล้อง หรือค่า OIC เท่ากับ .89 ถึง 1.00 แสดงว่า แต่ละข้อความที่จะใช้วัดคุณลักษณะ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจริง

2.2 ค่าอำนาจจำแนก (ค่า t) ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 52 ข้อ ที่ได้จากการวัดทั้ง 3 ครั้งซึ่งเมื่อพิจารณาในรายด้าน ปรากฏผลดังนี้ด้านข้อสัตย์สุจริต มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 11.66 ถึง 26.27 ด้านมีวินัย มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 10.34 ถึง 24.96 ด้านใฝ่เรียนรู้ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.83 ถึง 17.83 ด้านมีจิตสาธารณะ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.26 ถึง 15.76

2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในการทดลองใช้ ครั้งที่ 3 แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ความเชื่อมั่นรายด้านตั้งแต่ 2.26 ถึง 26.27 ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 เมื่อพิจารณาในแต่ละคุณลักษณะอันพึงประสงค์ปรากฏว่า ด้านข้อสัตย์สุจริต ด้านมีวินัย ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านมีจิตสาธารณะ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.74 , 0.72 , 0.89 , 0.72 ตามลำดับ

2.4 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบวัดโดยใช้เทคนิคกลุ่มทราบชัด (Know Group Technique) โดยการทดสอบด้วย t-test (Independent Samples) ผลปรากฏว่าแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ความเที่ยงเชิงโครงสร้างรายด้าน ด้านข้อสัตย์สุจริต มีค่าเท่ากับ 77.89 ด้านมีวินัย มีค่าตั้งแต่ 32.34 ด้านใฝ่เรียนรู้ มีค่าตั้งแต่ 52.26 ด้านมีจิตสาธารณะ มีค่าตั้งแต่ 49.70 และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างรวมทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 64.13

3. เกณฑ์ (Norms) ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์รวมทั้งฉบับ 52 ข้อ ในรูปของคะแนนที่ - ปกติ มีพิสัยตั้งแต่ T 26 ถึง T 62 เมื่อพิจารณาในแต่ละคุณลักษณะอันพึงประสงค์ปรากฏว่า ด้านข้อสัตย์สุจริต มีพิสัยตั้งแต่ T 30 ถึง T 52 ด้านมีวินัย มีพิสัยตั้งแต่ T 38 ถึง T 46 ด้านใฝ่เรียนรู้ มีพิสัยตั้งแต่ T 30 ถึง T 80 ด้านมีจิตสาธารณะ มีพิสัยตั้งแต่ T 25 ถึง T 60

### อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ ต้องการสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่มีคุณภาพซึ่ง อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการศึกษาแนวทางในการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันเป็นคุณลักษณะที่สังคม ต้องการ ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม

จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก จำนวน 8 คุณลักษณะ ของสถานศึกษาและสนองต่อมาตรฐานการศึกษา มีเป้าหมายสำคัญคือการ พัฒนาผู้เรียนจึงได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และจัดให้มีการวัดผลประเมินผล คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกำหนดไว้ ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยได้สำรวจคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียนที่ได้ เมื่อนำมาวิเคราะห์กับการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดคุณลักษณะ และการสร้างแบบประเมินพฤติกรรมในด้านต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกศึกษาจำนวน 4 คุณลักษณะดังนี้ คุณลักษณะด้านซื่อสัตย์สุจริต คุณลักษณะด้านมีวินัย คุณลักษณะด้านใฝ่เรียนรู้ คุณลักษณะด้านจิต สาธารณะ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนประเมินตนเอง ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบบวัด คุณลักษณะนี้มุ่งวัดคุณลักษณะบางประการของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านซื่อสัตย์สุจริต จำนวน 13 ข้อ ด้านมีวินัย จำนวน 13 ข้อ ด้านใฝ่เรียนรู้ จำนวน 13 ข้อ ด้านมีจิต สาธารณะ จำนวน 13 ข้อ รวมจำนวน 52 ข้อ แต่ทุกข้อได้จัดว่าครอบคลุมทุกด้านของพฤติกรรมมาร แสดงออกที่สำคัญต่อการสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

## 2. การหาคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ผ่านการตรวจสอบเหมาะสมของนิยามโครงสร้างและ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ ในการวิจัยครั้งนี้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดย ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษาจำนวน 3 คน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา จำนวน 2 คน โดยหาค่า ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) ระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์ในการวัด มีค่า ดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .89 ถึง 1.00 แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงสูง สอดคล้องกับรพีพรรณ แผนดี (2549) ซึ่งกล่าวว่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้น ไปถือว่าข้อสอบนั้นเป็นข้อสอบที่ดี

2.2 ค่าอำนาจจำแนกแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการวิจัย พบว่า แบบวัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สร้างขึ้นมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.28 ถึง 26.25 ซึ่งเป็นค่าอำนาจจำแนก ในระดับสูงแสดงว่าแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีสอดคล้องกับคำกล่าวของ ประสาท อิศรปริดา (2547 : 302) ที่อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีพฤติกรรมนิยมว่า นักจิตวิทยาพฤติกรรม นิยม มีแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากสิ่งเร้าและทิศทางของพฤติกรรมจะถูกกำหนดโดยการ เสริมแรงและการลงโทษ ถ้าเด็กได้รับการเสริมแรงหลังจากที่ได้กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเด็กมี แนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำ ๆ ซึ่งลักษณะนี้เป็นการสร้างนิสัยของบุคคล นอกจากนี้ค่าอำนาจ จำแนกที่ได้จากการทดสอบแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ครั้งที่ 2 มีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าครั้งที่ 1 สาเหตุเนื่องมาจากการสอบครั้งแรกอาจมีข้อบกพร่องหลายประการ เช่น ภาษาที่ใช้กำกวมไม่ชัดเจน ลักษณะข้อความบ่งชี้ในทางที่ดีหรือไม่ดีชัดเจนเกินไป

2.3 ความเชื่อมั่นของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความเชื่อมั่นของแบบวัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีค่าเท่ากับ 0.95 เมื่อพิจารณาในรายด้านปรากฏว่าด้านปฏิบัติตนผู้มีความ ซื่อสัตย์ จำนวน 13 ข้อ มีความเชื่อมั่น 0.74 ด้านมีวินัย จำนวน 13 ข้อ มีความเชื่อมั่น 0.89 ด้านใฝ่ เรียนรู้ จำนวน 13 ข้อ มีความเชื่อมั่น 0.79 ด้านมีจิตสาธารณะ จำนวน 13 ข้อ มีความเชื่อมั่น 0.76 และมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 ซึ่งมีความเชื่อมั่นสูง จะเห็นได้ว่าความเชื่อมั่น ของแต่ละด้านมี ค่าใกล้เคียงกันเนื่องจากข้อคำถามแต่ละด้านมีจำนวนเท่ากัน และเมื่อรวมข้อคำถามทุกด้านเข้าด้วยกัน

ความเชื่อมั่นของแบบวัดมีค่าเพิ่มขึ้นนั้น คือ เมื่อจำนวนข้อคำถามของแบบวัดเพิ่มขึ้นจะทำให้ความเชื่อมั่นของแบบวัดเพิ่มขึ้นด้วยดังนั้นในการสร้างแบบวัด ควรสร้างข้อคำถามจำนวนมากๆ ซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายของกัลยา วาณิชย์ปัญญา (2548 : 30) ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับการตรวจสอบความเชื่อถือได้ และสรุปได้ว่า ในการทำวิจัยไม่ว่าจะใช้เครื่องมือใดในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการวัดจากเครื่องมือ นั้นๆ โดยการหาค่าความเชื่อถือได้จากอัตราส่วนระหว่างความแปรปรวนของค่าจริง

2.4 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ 2 วิธีด้วยกัน คือ ใช้เทคนิคกลุ่มรู้จัก (Known Group) ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ โดยการตรวจสอบจากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

2.4.1 แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 4 ด้าน ได้ถูกแก้ไขและตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านโดยผู้เชี่ยวชาญให้ปรับปรุงข้อคำถามที่ไม่ชัดเจน โดยปรับให้ตรงทฤษฎีและให้ตัดข้อคำถามบางส่วนที่ถามซ้ำซ้อนเกินไป เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละด้าน

2.4.2 เทคนิคกลุ่มรู้จัก โดยการทดสอบด้วย t-test (Independent Samples) ผลปรากฏว่า แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ทั้งรายด้านและรวมทั้งฉบับ โดยรายด้านมีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างตั้งแต่ 32.34 ถึง 126.31 และรวมทั้งฉบับมีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง 65.61 การที่ได้ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการทดสอบโดยวิธีนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างที่มาจากกลุ่มที่มีคุณลักษณะอันประสงค์สูงและกลุ่มที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่ำจำนวนกลุ่มละ 40 คนมาทดสอบ และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มก็จะเห็นว่ากลุ่มที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่ากลุ่มที่มีวินัยในตนเองต่ำนั้นแสดงให้เห็นว่าแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของสำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (ม.ป.ป. : 111) ได้กล่าวได้ว่า คุณภาพของแบบทดสอบที่สร้างนั้นย่อมครอบคลุมทุกพฤติกรรมที่ต้องการวัดตามสัดส่วนหรือน้ำหนักความสำคัญของแต่ละพฤติกรรมที่ต้องการวัด และต้องเขียนข้อคำถามให้สอดคล้องกับน้ำหนัก ความสำคัญของแต่ละพฤติกรรมด้วย ถ้าแบบทดสอบ ได้มีคุณภาพดังกล่าวถือว่า แบบทดสอบนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

3. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และพิจารณาระดับของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า เกณฑ์ปกติของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในรูปแบบคะแนนที่ปกติ แยกเป็นรายด้านมีช่วง T ต่ำสุดถึง T สูงสุด ดังนี้ ด้านซื่อสัตย์สุจริต มีพิสัยตั้งแต่ T30 ถึง T52 ด้านมีวินัย มีพิสัยตั้งแต่ T38 ถึง T46 ด้านใฝ่เรียนรู้ มีพิสัยตั้งแต่ T30 ถึง T80 ด้านมีจิตสาธารณะ มีพิสัยตั้งแต่ T25 ถึง T60 ซึ่งสอดคล้องกับจรรยา เครือไชย (2550 : 130-137) ผลการวิจัยพบว่า เกณฑ์ปกติใช้คะแนนมาตรฐานที่ปกติมีช่วงคะแนนตั้งแต่ T19 ถึง T90 รวมถึงโสภภาพร เสนีย์โสธร (2550 : 86-87) ได้วิจัยการสร้างแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีวินัย และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มีค่าคะแนน T ปกติ ตั้งแต่ T22 ถึง T76 ฉบับที่ 2 มีคะแนนตั้งแต่ T20 ถึง T80

## ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

### 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โสธร จังหวัดโสธร ที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่าแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ ดังนั้นจึงควรนำแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไปศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดอื่นได้ และควรหาเกณฑ์ในการแปลผลคะแนนจากการสอบวัดใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพกลุ่มที่ทำการศึกษาด้วย

1.2 ควรนำเกณฑ์ปกติไปใช้เปรียบเทียบและแปลความหมายสำหรับพิจารณาระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยศึกษาคู่มือการใช้อย่างละเอียด และสามารถเลือกใช้เป็นรายด้านที่ตรงกับจุดเน้นของสถานศึกษานั้น

### 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจะได้มีการวิจัยในทำนองเดียวกัน ในระดับชั้นอื่นด้วย โดยการศึกษาคุณลักษณะด้านอื่นๆ

2.2 ควรสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในรูป ของการปฏิบัติจริง ( Performance test ) เพื่อใช้ประกอบกันกับแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้วิจัยที่สร้างขึ้นนี้จะทำให้ได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

## เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). แนวทางการวัดประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- รพีพรรณ แผนดี. การสร้างแบบวัดคุณลักษณะนักเรียนแก้ปัญหาของนักศึกษาภาคปกติ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549
- Balderson, Daniel Wesley. “The Effects of the Person Accountability and Personal Responsibility Model on Urban Elementary Student Positive Social and Off-task Behaviors.” Masters Abstracts International. 42 (3) : 746 ; June, 2004.
- Dowell. Randall Lane. “The Relationship between High School Students’ Extra-curricular Activity Participation and Grade Point Average Attendance and Discipline.” Dissertation Abstracts International. 64 (8) : 2717-A : February, 2004.
- Garner, Kim Monique. “Examination the Roles of Middle School Personal in the Construction of Effective Discipline Management.” Dissertation Abstracts International. 64 (12) : 4427-A : June. 2004